

Rzecznik Finansowy

dr Michał Ziemiak

Rzecznik Finansowy

Warszawa, dnia 16 czerwca 2025 roku

DAL.0212.44.2025

RF/209/2025

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.126.6.2025

Data wpływu 16.06.25r.

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 27 maja 2025 r. (zn. SPS-III.020.126.4.2025, dot. RPW.17078.2025) przekazujące do opiniowania rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy kodeks postępowania cywilnego, ustawy Kodeks Cywilny i innych ustaw, uprzejmie proszę o przyjęcie stanowiska Rzecznika Finansowego.

Przesłany projekt ustawy nie dotyczy bezpośrednio Rzecznika Finansowego jako podmiotu występującego w obrocie prawnym ani bezpośrednio sytuacji klientów podmiotów rynku finansowego. Rzecznik przedkłada jednak do przeanalizowania i rozważenia uwagi o charakterze eksperckim, opisane poniżej. Mogą mieć one znaczenie dla spraw sądowych i mediacji z udziałem profesjonalnych pełnomocników, także tych, które dotyczą spraw klientów podmiotu rynku finansowego.

Przedłożona nowelizacja wprowadza dwustronną komunikację elektroniczną poprzez Portal Informacyjny, która ma stać się standardem. Ma to usprawnić składanie pism procesowych przez profesjonalnych pełnomocników, przyspieszyć obieg dokumentów, zminimalizować koszty obsługi

pocztowej przesyłek sądowych jak i przesyłek pism procesowych pomiędzy profesjonalnymi pełnomocnikami.

Trzeba jednak zwrócić uwagę na to, że obecny sposób działania portalu informacyjnego budzi wątpliwości i rodzi tym samym pytanie czy będzie on w stanie w sposób bezproblemowy obsługiwać taką ilość pism zgodnie z zakładanym projektem. Nie jest jednak tajemnicą, szczególnie dla profesjonalnych pełnomocników prowadzących praktykę procesową, że obecnie Portal Informacyjny jest systemem niewydolnym. Bardzo często są przerwy w jego funkcjonowaniu, wiele dokumentów nie jest zamieszczanych, albo posiada nazwy mogące wprowadzać pełnomocnika w błąd, np. tytuł dokumentu. Ponadto należy zauważyć, że Portal Informacyjny nie pozwala na powiązanie konta pełnomocnika z kilkoma adresami email kancelarii, nie pozwala na dostęp do spraw prowadzonych w różnych apelacjach, bez konieczności przełączania się pomiędzy portalami różnych apelacji, nie jest zintegrowany z kalendarzem pełnomocnika (co pozwoliłoby uniknąć kolizji terminów), czy też nie posiada funkcji umieszczania aktywnych linków do rozpraw zdalnych.

Projektowana zmiana byłaby więc zasadna gdyby Portal Informacyjny został zintegrowany z innymi portalami czy programami służącymi do obsługi kancelaryjnej korespondencji używanej przez sądy i pełnomocników. Przy takim zastrzeżeniu, pragnę zwrócić uwagę także na dodatkowe kwestie.

I. Projektowane przepisy art. 125¹ –125⁴ k.p.c.

1. Sankcja braku skutków prawnych

Przewidziana w projektowanym art. 125³ § 1 k.p.c. sankcja braku wywołania skutków prawnych przez pismo złożone z pominięciem Portalu Informacyjnego, jeśli nie zachodzą okoliczności wskazane w art. 125¹ § 2 k.p.c. może naruszać prawo do sądu. Zgodnie z art. 125³ § 2 k.p.c. *w przypadku gdy w ostatnim dniu terminu do złożenia pisma wystąpią ograniczenia w dostępności portalu informacyjnego leżące po stronie sądu, uniemożliwiające wniesienie pisma do sądu, pismo wnosi się najpóźniej w następnym dniu roboczym po dniu, w którym przywrócono dostępność tego portalu. W piśmie należy uprawdopodobnić okoliczności, o których mowa w zdaniu pierwszym.*

Po pierwsze – przepisy nie pozwalają aby wysłać apelację, zażalenie lub inne terminowe pismo pocztą tradycyjną, jeśli Portal Informacyjny nie działa w danym dniu. Pełnomocnik nie ma możliwości przewidzenia jak długo potrwa awaria, a po jej usunięciu ma tylko jeden dzień roboczy na

złożenie pisma przez Portal Informacyjny. W praktyce oznacza to, że pełnomocnik musiałby codziennie sprawdzać czy system już działa, co jest obciążające i nie zawsze będzie możliwe. Różne sytuacje, takie jak choroba, urlop czy pilne sprawy rodzinne, mogą też uniemożliwić złożenie pisma w tym krótkim terminie dodatkowym.

Po drugie – pełnomocnik może nie móc czekać z wysyłką pisma (np.: apelacji) do ostatniego dnia terminu choćby z powodów spraw osobistych lub zdrowotnych. Przepisy natomiast nie dają odpowiedzi jak się ma zachować jeśli w zaplanowanym dniu nie może wysłać gotowego pisma z powodu awarii Portalu Informacyjnego, a później nie będzie już miał takiej możliwości, mimo, że portal będzie działać.

Po trzecie – poza obowiązkami zachowania terminów, na pełnomocnikach profesjonalnych spoczywają również obowiązki związane z dochowaniem tajemnicy zawodowej i ochrony danych osobowych. W razie awarii innej niż awaria Portalu Informacyjnego – np. awaria po stronie operatora sieci, może ona uniemożliwić skorzystanie z łącza internetowego, które jest dostatecznie zabezpieczone np. w kawiarence internetowej czy na zasadzie sąsiedzkiej uprzejmości.

W opisanych powyżej sytuacjach, termin na złożenie pisma przez Portal Informacyjny może bezskutecznie upłynąć. Pełnomocnik może oczywiście wnosić o przywrócenie terminu, ale sądy mogą też różnie oceniać w jaki sposób powinien zachować się profesjonalny pełnomocnik – czy brak złożenia pisma w razie awarii portalu lub terminie dodatkowym po usunięciu awarii (1 dzień) jest na pewno niezawiniony. Konieczność rozpatrzenia wniosku o przywrócenie terminu i ewentualnego zażalenia w tej sprawie wydłuża też postępowanie. Ostatecznie, cała ta sytuacja może mieć więc negatywne konsekwencje dla samych stron postępowania.

Dlatego, wydaje się zasadne, że przynajmniej przez okres przejściowy, pełnomocnicy powinni mieć możliwość wyboru, w jakiej formie składają pisma – zwłaszcza w przypadku środków zaskarżenia i czynności dokonywanych w terminach zawitych.

2. Możliwość przesłania dodatkowych załączników poza Portalem Informacyjnym

Proponowany art. 125² § 1 k.p.c. umożliwia złożenia załączników, które nie mogły zostać przesłane przez Portal Informacyjny, w terminie trzech kolejnych dni po złożeniu pisma głównego. W pewnych sytuacjach może to być wykorzystane do nadużywania w celu wydłużenia terminów ustawowych np.

na wniesienie środka zaskarżenia i omijania np. rygorów dowodowych (załącznik do środka zaskarżenia, którego strona nie zdążyła jeszcze przygotować w ostatnim dniu terminu, może być wskazany jako ten, którego nie udało się przesłać przez Portal Informacyjny).

II. Projektowana zmiana art. 183⁸ k.p.c.

Zmiany proponowane w art. 183⁸ k.p.c. oceniamy pozytywnie. Uważamy jednak, że skoro referendarz sądowy może prowadzić spotkania informacyjne dotyczące polubownych metod rozwiązywania sporów (art. 183⁸ § 4 zdanie drugie k.p.c.), a także wydać postanowienia o skierowaniu stron do mediacji, zmianie mediatora lub przedłużeniu terminu na prowadzenie mediacji (proponowane brzmienie art. 183⁸ § 1 zdanie drugie k.p.c.), to tym bardziej powinien on mieć możliwość także wezwania na spotkanie informacyjne. Obecnie, wezwać na spotkanie informacyjne może tylko przewodniczący. Proponujemy zatem, aby art. 183⁸ § 4 k.p.c. otrzymał następujące brzmienie:

„§ 4. Przewodniczący lub referendarz sądowy może wezwać strony do udziału w spotkaniu informacyjnym dotyczącym polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji. Spotkanie informacyjne może prowadzić sędzia, referendarz sądowy, urzędnik sądowy, asystent sędziego lub stały mediator”.

Takie rozwiązanie może przyspieszyć sprawę sądową, a ponadto odciążyć przewodniczącego.

III. Projektowana zmiana art. 183⁹ § 3 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem, przewodniczący niezwłocznie przekazuje mediatorowi w uzgodniony sposób dane kontaktowe stron oraz ich pełnomocników, obejmujące adres korespondencyjny, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej, jeżeli znajdują się w aktach sądowych.

Zmiana ta usprawniłaby kontakt mediatora ze stronami gdyby wprowadzono obowiązek podania numeru telefonu lub adresu poczty elektronicznej już w pierwszym piśmie procesowym. Przy coraz większej cyfryzacji życia codziennego takie rozwiązanie ułatwiłoby i przyspieszyło kontakt mediatora ze stronami, wyznaczanie spotkań czy to indywidualnych czy wspólnych.

IV. Projektowane zmiany art. 185 § 3 k.p.c., 205⁸ § 2 k.p.c. oraz 223 § 1 zdanie trzecie k.p.c.

W razie zawierania ugody w ramach posiedzenia zdalnego, jeśli strony nie mogą podpisać ugody, sąd oprócz stwierdzenia niemożności podpisania ugody w protokole (proponowany art. 223 § 1 zdanie trzecie k.p.c.). powinien również:

- odczytać ją stronom i
- odebrać oświadczenie o tym, że usłyszały i zrozumiały jej treść.

Proponujemy również, aby w takim wypadku sąd z urzędu doręczał stronom postanowienie o umorzeniu postępowania wraz z protokołem rozprawy z osnową ugody.

Dodatkowo proponujemy, aby analogiczne rozwiązania wprowadzić do ugód zawieranych na posiedzeniach przygotowawczych (art. 205⁸ § 2 k.p.c.) i ugód zawieranych na posiedzeniach pojednawczych (art. 185 § 3 k.p.c.) jeśli ugody te są zawierane na posiedzeniu zdalnym i nie ma możliwości ich podpisania.

Wobec tego proponujemy, aby projektowane przepisy otrzymały następujące brzmienie:

- art. 185 § 3 zdanie trzecie - „Przepis art. 223 § 1 zdanie trzecie - 1b stosuje się odpowiednio.”;
- art. 205⁸ § 2 zdanie drugie - „Przepis art. 223 § 1 zdanie trzecie - 1b stosuje się odpowiednio.”;
- w art. 223 k.p.c. proponujemy dodać § 1a oraz § 1b w brzmieniu:

„§ 1a. Jeżeli do zawarcia ugody dochodzi w ramach posiedzenia zdalnego, przed stwierdzeniem niemożności podpisania ugody w protokole, przewodniczący odczytuje stronom treść ugody oraz odbiera od nich oświadczenie, iż usłyszały i zrozumiały treść odczytanej ugody”.

„§ 1b. Jeżeli do zawarcia ugody dochodzi w ramach posiedzenia zdalnego, sąd z urzędu doręcza stronom postanowienie o umorzeniu postępowania wraz z protokołem rozprawy z osnową ugody. Termin na złożenie zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia wraz z protokołem z osnową ugody”.

W uzasadnieniu projektu ustawy proponujemy wskazać, że w przypadku zawarcia ugody na posiedzeniu zdalnym należy dołożyć starań, aby każda ze stron знаła całą treść zawartego porozumienia. Przypadki zawierania ugód na posiedzeniu zdalnym mogą dotyczyć szerokiego

zakresu spraw o zróżnicowanym stopniu skomplikowania w związku z czym istotne jest, aby strona zawierająca ugodę miała pełną świadomość co do treści zawieranego porozumienia.

Łączę wyrazy szacunku

Rzecznik Finansowy

Michał	Elektronicznie
Piotr	podpisany przez
Ziemiak	Michał Piotr Ziemiak
	Data: 2025.06.16
	08:49:44 +02'00'

dr Michał Ziemiak

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Piłsudskiego 123, 00-913 Warszawa
tel. 22 69 52 40 00, fax 22 69 52 40 01
www.sejm.gov.pl

